

VERENIGING VRIENDEN VAN DE AMSTERDAMSE BINNENSTAD

Inspraakavond over 'visie op het water', 7 juni 2005, Westerkerk

Dames en heren,

In 1992 ontdekte wethouder Frank de Grave dat hij zelf verantwoordelijk was voor de wildgroei op het water. Er was wel beleid, maar er werd niets mee gedaan. Vanavond vindt de zoveelste inspraakavond sinds 1992 plaats. Maar er is een verschil. Vanavond laten de zogenaamde 'walbewoners' van zich horen. Op een aantal plaatsen zijn actieve bewonersgroepen ontstaan. Er zijn vele goed onderbouwde inspraakreacties ingediend. Vanaf vandaag zijn de woonbootbewoners niet meer de enige belangengroep op het water. In feite hebben 80.000 binnenstadsbewoners een belang op het water. Het water is van ons allemaal!

De Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad komt op voor de monumenten, maar ook voor de omgeving waaraan die monumenten hun context ontlend. Dat is met een duur woord de stedenbouwkundige structuur. Het water speelt daarin de hoofdrol. Het gaat ons niet alleen om zichtlijnen – het gaat om openheid, ruimtelijkheid. En het is niet zo maar ruimte, het is ópenbare ruimte. Het water moet gebruikt kunnen worden om in te varen en van de stad te genieten. Dat is een publieke, zelfs een democratische zaak. De overheid moet dat verdedigen.

Onze uitgangspunten komen voor een groot deel overeen met die van de Visie. Maar past de uitwerking bij de uitgangspunten? De problemen worden 'opgelost' door de woonboten uit elkaar te leggen en te verspreiden over hetzelfde gebied. Sommige woonbootbewoners kunnen dan eindelijk hun wens in vervulling zien gaan: de vervanging van hun ark van 20 meter door een schip van 30 meter. Dat betekent nog meer onbereikbare wateroevers. Daar zijn wij tegen!

Voor de verplaatsingen binnen het gebied worden historische argumenten aangedragen die niet deugen. Het gebruik van het water als waterwegen vroeger wordt verward met het gebruik van het wonen nu – dat in de hoofdgrachten nooit was toegestaan en pas met de woningnood na de oorlog werd gedoogd en later gelegaliseerd. Met het argument dat 'boten bij Amsterdam horen' wordt het verder bestemmen van de historische grachten voor woonboten gelegitimeerd. Dat is het vergelijken van appels met peren. Ook wij willen boten in het water: echte schepen die voorbij varen en die niet permanent blijven liggen, de kade met tuintjes privatiseren en het uitzicht verpesten. Wij willen dat het water gebruikt wordt om in te varen.

De huidige plannen moeten van tafel. Maar de huidige toestand kan evenmin blijven voortbestaan: de mooiste delen van de binnenstad zijn volkomen dichtgeslibd. Er moet een nieuw plan komen. Wij willen niet dat het aantal ligplaatsen vooraf wordt vastgeprikt op het huidige toevallige aantal. Het gewenste aantal ligplaatsen moet volgen uit de keuzes die ten aanzien van het water worden gemaakt.

Welke keuzes? Wij willen dat het kerngebied van het UNESCO-Werelderfgoed, de 17de-eeuwse grachtengordel, zoveel mogelijk woonbootvrij te maken. Dat is het gebied dat de UNESCO van mondiaal belang acht, omdat de stedenbouwkundige structuur en haar bebouwing van grote cultuurhistorische waarde zijn. Ook voor de Amstel is meer nodig dan het stadsdeel in een lange termijn-visie voor dertig jaar van plan is. De Amsteloevers moeten weer bij de stad getrokken worden.

Het is onvermijdelijk dat met deze uitgangspunten het aantal ligplaatsen in de binnenstad afneemt. We denken van 900 naar 735, een afname van 165 ligplaatsen. Maar Amsterdam is groter dan de binnenstad en de binnenstad is groter dan het plangebied. De gemeente heeft 500 nieuwe ligplaatsen in heel Amsterdam gevonden. Centrum: claim daar een deel van!

Ook is een fonds nodig om verplaatsen en uitkopen te financieren. Laat het centrum dat samen met de gemeente opzetten, samen met de nieuwe aanlegovereenkomsten die de stad geld opleveren. Ook stellen wij de overdraagbaarheid op naam van ligplaatsvergunningen ter discussie, voor woonboten op onaanvaardbare locaties.

Tenslotte zijn er nieuwe welstandscriteria en vervangingsregels nodig.

De welstandscriteria moeten zodanig zijn dat er in de binnenstad alleen plaats is voor omgebouwde vrachtschepen of nieuwbouw die daarop lijkt. Geen arken dus, dat zijn drijvende dozen op betonnen bakken, geen modieuze vormgegeven bouwwerken die niets met de historische functie van de grachten te maken hebben. Het moet om schepen gaan. De grachten zijn geen bouwlocatie!

Dan de vervangingsregels. Wij hebben berekend dat als arken van 20 m vervangen kunnen worden door schepen van 30 m – dat is vijf à zes grachtenpanden breed – we tussen de 1 en 2 kilometer oevers moeten prijsgeven! Het is dus nodig de maximale maten aan te passen. Het is ook van belang vast te leggen dat de woonschepen onder de bruggen door kunnen varen – zonder trucjes met ‘demontabele stuurhutten’. We hebben zelfs een stuurhut gezien die met een kraan over een brug werd getild. Ook de ambtenaren bedenken trucjes: in de schouwrapportage staat dat woonboten met ballast verzwaard kunnen worden zodat ze onder de Torenluis door kunnen. Kan al die creativiteit worden ingezet om de regels toe te passen? Het is allereerst nodig dat het vertrouwen van de burger in de overheid wordt hersteld.

Nog een slotopmerking. Op de deelraad rust de zware verantwoordelijk keuzes te maken. Na vandaag gaan we rond de tafel gaan zitten om de Visie op een betere manier uit te werken!

Dank voor uw aandacht.

Na afloop wordt Guido Frankfurter 1.077 handtekeningen aangeboden van mensen op de hoofdgrachten die vinden dat er al genoeg woonboten zijn. Dat zijn de antwoordstrookjes die ons per post hebben bereikt. Op de strookjes hebben 679 personen (dat is bijna twee-derde) zelfs aangegeven dat het aantal woonboten in de binnenstad dient af te nemen.

Meer informatie:
Walther Schoonenberg
voorzitter van de Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad
Email: w.schoonenberg@opendegrachten.nl

--

Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad
Sloterkade 21
1058HE Amsterdam
Tel.: 020 6172735, fax: 020 6177385
Email: yvab@amsterdamsebinnenstad.nl